

Til lovforslag nr. L 188. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 31. august 1984

Betænkning

over

Forslag til lov om forlængelse af kollektiv overenskomst mellem det offentlige aftalenævn og Maskinmestrenes Forening.

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for Grønland, som denne har besvaret skriftligt og i samråd.

Udvalget har desuden modtaget mundtlig og/eller skriftlige henvendelser fra:

Den almindelige Danske Jordemoderforening,
Landssammenslutningen af Hospitalslaboranter,
Maskinmestrenes Forening,
Radiotelegrafistforeningen af 1917 og
Økonomaforeningen.

Under udvalgsbehandlingen har ministeren for Grønland tilkendegivet følgende:

»På baggrund af erfaringerne fra den aktuelle situation overvejer Grønlandsministeren at undersøge mulighederne for i højere grad at anvende tjenestemandsansatte inden for livsvigtige områder i Grønland. Grønlandsministeren vil tage kontakt med Grønlands hjemmestyre og Kommunernes Landsforening i Grønland med henblik på en analyse af spørgsmålet.«

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (*socialdemokratiets medlemmer af udvalget*) kan tilslutte sig formålet med lovforslaget, der er at forhindre, at en

for det grønlandske samfund livstruende og lammende konflikt kommer til udbrud.

Mindretallet har under udvalgsarbejdet forsøgt at skabe tilslutning hos et flertal til en afgørelse af konflikten gennem behandling i et paritetisk nævn, der sagligt ud fra parternes påstande og med udgangspunkt i, hvad der i øvrigt er indgået aftaler om på det grønlandske arbejdsmarked, kunne træffe beslutninger. De deputationer, der har haft foretræde for udvalget har klart givet udtryk for, at de foretrækker denne fremgangsmåde.

Repræsentanter for en række organisationer inden for sundhedsområdet har derudover oplyst, at disse organisationer var parate til at slutte en overenskomst inden for den ramme, der blev aftalt mellem det offentlige aftalenævn og TFU (Tjenestemændenes Fællesudvalg).

Dette forslag har mindretallet imidlertid ikke kunnet opnå forståelse for hos et flertal. Det er derfor ikke muligt at finde en efter mindretallets opfattelse saglig løsning, og mindretallet forstår godt den utilfredshed, regeringens optræden i denne sag har skabt hos en række organisationer – ikke blot maskinmestrene, men også andre organisationer, som ikke har haft mulighed for at indgå overenskomst.

I denne forbindelse lægger mindretallet dog stor vægt på de tilsagn, der fra regeringens side er givet om, at man ikke med dette lovindgreb har knæsat princippet om en 2 pct.s lønramme for alle de udestående forhandlinger.

Til trods for en kritisabel fremgangsmåde i denne sag og en principiel modvilje mod at gribe ind i overenskomstforhandlingerne på arbejdsmarkedet vil mindretallet ved 3. behandling stemme for lovforslaget af hensyn til de uoverskuelige konsekvenser, der ville opstå for den grønlandske befolkning, hvis konflikten brød ud.

I den sammenhæng må mindretallet tillægge den enstemmige udtalelse fra det grønlandske landsstyre stor betydning.

Mindretallet er tilfreds med, at ministeren for Grønland efter forhandling med de berørte aftaleparter på det grønlandske arbejdsmarked er indstillet på at gennemføre en analyse af mulighederne for at omdanne stillinger på livsvigtige områder til tjenestemandstillinger. Mindretallet har forgæves forsøgt at få fastsat en tidsfrist for disse forhandlinger, og mindretallet må fortsat fastholde, at de såvidt muligt afsluttes inden næste overenskomstsituation i Grønland.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) er principielt imod indgreb i overenskomster på det danske arbejdsmarked.

Mindretallet har dog fuld forståelse for de særlige arbejdsmarkedsforhold, der eksisterer i Grønland, specielt hvad angår en konflikt på maskinmesterområdet.

Mindretallet finder imidlertid ikke, at overenskomstforhandlingerne har været ført på et tilfredsstillende grundlag, og mener ikke, at forhandlingsmulighederne er udtømt.

Mindretallet havde derfor gerne set, at der blev udpeget en opmand, som kunne vurdere de to forhandlingsudspil og på denne baggrund fremsætte et forligsforslag.

På baggrund heraf kan mindretallet ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Et *tredje mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) er og bliver principielt og ufravigeligt modstander af statslige ind-

greb i overenskomsterne og suspensioner af strejkeretten. Lønarbejdere, grønlandske som danske, og disses organisationer må have fuld forhandlings- og aktionsfrihed for deres krav til løn- og arbejdsforhold. Derfor afviser VS, at folketings lovgiver på overenskomstområdet.

I det konkrete tilfælde har der ydermere – efter alle oplysninger både fra ministeren for Grønland og fra maskinmestrene – end ikke været basis for reelle forhandlinger. Det offentlige aftalenævnet har stået ultimativt på en 2 pct.s ramme, og »forhandlingerne« har blot kunnet omhandle, hvordan de 2 pct. skulle fordeles.

Lovforslaget kan frygtes at have som konsekvens, at fremtidige forhandlinger degenererer til skinforhandlinger, og at det offentlige aftalenævns diktat hver gang bliver ophøjet til lov. Lovforslaget indeholder endvidere et diktat om en 2 pct.s lønramme samt en ikrafttrædelsesdato pr. 1. april 1984 for en overenskomstdækkende periode 1983–85, således at maskinmestrene bliver »snydt« for 1 år.

Mindretallet støtter den grønlandske fagbevægelses kamp og mener, at danskere, som arbejder i Grønland, bør organiseres i den grønlandske fagbevægelse, og at det bør være denne, der har forhandlingsretten for arbejde i Grønland. Fødestedskriteriet må væk, således at den groft diskriminerende lønforskel mellem danske og grønlandske arbejdere forsvinder og betingelserne for at opbygge en fælles kamp for danske og grønlandske arbejdere forbedres. Men lige løn for danskere og grønlændere skal ikke skabes på et lavt niveau, som den statslige lønpolitik tilsigter det. Lige løn må skabes gennem lønarbejdernes solidariske kamp og ikke på det offentlige aftalenævns præmisser og inden for dets lønpolitiske rammer.

På den baggrund indstiller mindretallet lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Flemming Jensen (KF) fmd. Henning Andersen (KF) Bo Kristensen (KF)

Jette Thomsen (KF) Jens Peter Jensen (V) Tørnæs (V) Bente Juncker (CD)

Kofod-Svendsen (KrF) Tove Lindbo Larsen (S) Svend Auken (S) Bakholt (S)

Søren B. Jørgensen (S) nfm. Kaj Poulsen (S) Lilli Gyldenkilde (SF)

Ole Henriksen (SF) Elisabeth Bruun Olesen (VS) Lone Dybkjær (RV)

Partierne FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.